

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 46

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αίτησης
Κατάθεσης Εγγράφων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Μεικόπουλο
2. Βουλευτή κα Σία Αναγνωστοπούλου
3. Υπουργείο Οικονομικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 892/34/4.11.2021 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων με θέμα: «Απαγορευτικό το ύψος του αντιτίμου για το αρχαίο ναυάγιο Περιστεράς στην Αλόνησσο»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 892/34/4.11.2021 Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων των Βουλευτών κ.κ. Αλέξανδρου Μεικόπουλου και Σίας Αναγνωστοπούλου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο Επισκέψιμος Ενάλιος Αρχαιολογικός Χώρος (ΕΕΑΧ) του κλασικού ναυαγίου της Περιστεράς (5ος αι. π.Χ.) λειτουργεί για δεύτερη συνεχή χρονιά πιλοτικά και χωρίς αντίτιμο, στο πλαίσιο προγράμματος «Δημιουργία Επισκέψιμων Ενάλιων Αρχαιολογικών Χώρων (ΕΕΑΧ) στην Αλόνησσο και τον Δυτ. Παγασητικό», το οποίο ολοκληρώνεται τον Μάρτιο του 2023. Σύμφωνα με στοιχεία της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων, κατά το χρονικό διάστημα της διετούς(2020-2021) πιλοτικής λειτουργίας (Ιούνιος-Σεπτέμβριος) του ΕΕΑΧ, επισκέφθηκαν το ναυάγιο Περιστεράς Αλοννήσου συνολικά 600 επισκέπτες-δύτες. Συγκεκριμένα, το 2020 επισκέφθηκαν τον χώρο 246 άτομα και διενεργήθηκαν στο χώρο 66 καταδύσεις, ενώ το 2021 οι επισκέψεις έφτασαν στις 354, ενώ διενεργήθηκαν στο χώρο 80 καταδύσεις, από παρόχους καταδυτικών υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στην Αλόνησσο και τη Σκόπελο.

Σύμφωνα με την υπ. αρ. 222674 απόφαση του ΥΠΠΟΑ «Κανονισμός Λειτουργίας του Επισκέψιμου Ενάλιου Αρχαιολογικού Χώρου (Ε.Ε.Α.Χ.) Περιστεράς Αλοννήσου» (ΦΕΚ 2026/Β/18-5-2021), και συγκεκριμένα την παρ. 10, ορίζεται ότι: «*Η τιμή του εισιτηρίου καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού, και καταβάλλεται για κάθε επισκέπτη από τους παρόχους καταδυτικών υπηρεσιών αναψυχής στον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.) πριν την επίσκεψη*».

Σε εφαρμογή της ως άνω απόφασης και μετά από τη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, ορίστηκε αντίτιμο 50 ευρώ για κάθε καταδυόμενο στο ΕΕΑΧ Περιστεράς (ΦΕΚ 5058/Β/1-11-2021). Η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων πρότεινε το εισιτήριο να ορισθεί στα 35 ευρώ. Το Δ.Σ. του ΟΔΑΠ εισηγήθηκε στο ΥΠΠΟΑ εισιτήριο 35 - 60 ευρώ. Το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο γνωμοδότησε για εισιτήριο αντιτίμου 50 ευρώ, καθώς έλαβε υπόψη αφενός τον ιδιαίτερο χαρακτήρα και τη μοναδικότητα του χώρου και αφετέρου το

ιδιαίτερα υψηλό κόστος που συνεπάγεται η λειτουργία ενός και μόνον ΕΕΑΧ για το ΥΠΠΟΑ. Το χρηματικό αυτό αντίτιμο θεωρήθηκε ως εύλογη τιμή, ώστε να καλύπτονται έστω και μερικώς τα έξοδα ενός επισκέψιμου ενάλιου χώρου, τέτοιας εμβέλειας, του οποίου ο τρόπος οργάνωσης είναι υποδειγματικός και αναπόδραστα το κόστος λειτουργίας του υψηλό.

Αν αναλογιστεί κανείς, το συνολικό ποσό των λειτουργικών εξόδων ενός ΕΕΑΧ, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το κόστος των καυσίμων για το πλωτό και το αυτοκίνητο, το κόστος των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων και της μετάβασης στο χώρο των αναγκαίων κλιμακίων, κόστος των υλικών συντήρησης, αναλώσιμων, καθώς και το καταδυτικό ημερομίσθιο του κλιμακίου της ΕΕΑ, αλλά και μετακινήσεις εκτός έδρας, θα αντιληφθεί ότι το αντίτιμο που ορίστηκε αντιπροσωπεύει και επιτρέπει την ομαλή λειτουργία του χώρου. Με βάση αναλυτικά στοιχεία της ΕΕΑ, το συνολικό ποσό λειτουργικών εξόδων για το διάστημα από 1.6 έως 30.10, ήτοι χρονικό διάστημα που υπολογίζεται ότι λειτουργεί ο χώρος, ανέρχεται στα 65.000€ κατ'έτος, χωρίς να υπολογίζονται οι αστάθμητες δαπάνες και χωρίς να έχει συνυπολογισθεί το κόστος των σεμιναρίων για την πιστοποίηση των συνοδών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στα πλαίσια της 5μηνιας λειτουργίας του ΕΕΑΧ Περιστεράς και σε άμεση συνάρτηση με την συγκεκριμένη ζήτηση και καταδυτική δραστηριότητα, απαιτείτο συνεχής παρουσία 3μελούς τουλάχιστον κλιμακίου της ΕΕΑ (συνεπικουρούμενου αναλόγως με τις ανάγκες και από το μόνιμο καταδύομενο προσωπικό της ΕΕΑ), καθώς και τη συνεχή διάθεση σκάφους για την μετακίνηση από το σημείο απόπλου/κατάπλου στο χώρο του ναυαγίου, για τον έλεγχο της κατάστασης του χώρου, καθώς και όχημα για την προμήθεια και μεταφορά υλικών και καυσίμων. Να σημειωθεί ότι η καθοδηγούμενη κατάδυση των επισκεπτών στον ενάλιο αρχαιολογικό χώρο διενεργείται από παροχείς καταδυτικών υπηρεσιών οργανωμένης-καθοδηγούμενης κατάδυσης, με τη συνοδεία δυτών φυλάκων αρχαιοτήτων ή δυτών αρχαιολόγων, που έχουν τύχει του ελέγχου και της πιστοποίησης της Ε.Ε.Α. (ΦΕΚ 119/Β/21.1.2015), την οποία όχι μόνο έχει αναλάβει το ΥΠΠΟΑ μέσω της ΕΕΑ, αλλά παρέχεται και δωρεάν.

Είναι αντιληπτό, ότι το πραγματικό κόστος λειτουργίας, το οποίο προς το παρόν επωμίζεται μερικώς το ΥΠΠΟΑ, ενός και μόνο ΕΕΑΧ, όπως της Περιστεράς, είναι ήδη υψηλό. Πόσο μάλλον, όταν από τον Μάρτιο του 2023, που θα έχει ολοκληρωθεί το τρέχον πρόγραμμα, το ΥΠΠΟΑ θα κληθεί να το καταβάλει εξ' ολοκλήρου. Πέραν του ναυαγίου της Περιστεράς, στον Δυτικό Παγασητικό, θα λειτουργήσουν 3 επιπλέον ΕΕΑΧ, η λειτουργία των οποίων θα πρέπει να συνυπολογιστεί ότι θα επιβαρύνει ακόμα περισσότερο τον τακτικό προϋπολογισμό του ΥΠΠΟΑ. Από τον υπολογισμό των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της διετούς πιλοτικής λειτουργίας του ΕΕΑΧ Περιστεράς, είναι αδιαμφισβήτητο και αυταπόδεικτο ότι το κόστος λειτουργίας του χώρου είναι υπερδιπλάσιο των ενδεχόμενων εσόδων από τους επισκέπτες του χώρου, ο δε προσδιορισμός του αντιτίμου στο ποσό των 50 ευρώ, μόνο αυθαίρετος δεν μπορεί να θεωρηθεί. Απαντώντας στα ερωτήματά σας, είναι σαφές ότι δεν είναι αναγκαία ειδική οικονομοτεχνική μελέτη για να μπορέσει κανείς να αντιληφθεί ότι το ορισθέν αντίτιμο βρίσκεται εντός του πλαισίου της ανταποδοτικής επίσκεψης, λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό κόστος των λειτουργικών εξόδων ενός υποβρύχιου μουσείου σε συνδυασμό με την ιδιαίτερη σημασία και μοναδικότητα του υποθαλάσσιου αρχαιολογικού χώρου.

Επιπλέον, ο καθορισμός αντιτίμου για έναν αρχαιολογικό χώρο δεν αποτελεί απόρροια «επιστημονικών δεδομένων και κριτηρίων», αλλά πραγματικών δεδομένων, που κατά κύριο λόγο είναι το ετήσιο κόστος, που καλείται να καταβάλει το Ελληνικό Δημόσιο δια του ΥΠΠΟΑ για τη λειτουργία του. Ούτε, επίσης θα μπορούσε να γίνει λόγος για «διεθνή πρακτική» αναφορικά με τον καθορισμό αντιτίμου για τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους, καθότι τουλάχιστον στη Μεσόγειο, ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί ο ΕΕΑΧ Περιστεράς είναι μοναδικός και υποδειγματικός.

Σε απάντηση και του τρίτου ερωτήματός σας, το ζήτημα της μείωσης του αντιτίμου της επίσκεψης είναι μέγεθος το οποίο, θα μπορούσε να επανεξεταστεί εφόσον διαπιστωθεί, με πραγματικά στοιχεία, ότι το εν λόγω αντίτιμο επηρεάζει την προσέλευση δυτών/ επισκεπτών και γενικότερα την επισκεψιμότητα του ΕΕΑΧ και τον καταδυτικό τουρισμό της περιοχής. Να σημειωθεί επίσης, ότι για το αντίτιμο της εισόδου στον ΕΕΑΧ, ισχύουν οι διευκολύνσεις πρόσβασης σε οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, μνημεία και μουσεία που ανήκουν στο Δημόσιο και διαχειρίζεται το ΥΠ.ΠΟ.Α., οι οποίες προβλέπονται στην ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΑΜΕΕΠ/ΤΑΜΣ/346553/247338/5874/3323/27.6.2019 κοινή υπουργική

απόφαση (ΦΕΚ 2666/Β/1.7.2019), όπως ισχύει, όσον αφορά τις ημέρες ελεύθερης εισόδου για όλους τους επισκέπτες, τους δικαιούχους ελεύθερης εισόδου και τους δικαιούχους Δελτίου Ελεύθερης Εισόδου, τριετούς διάρκειας, με δικαίωμα ανανέωσης.

Το αρχαίο ναυάγιο της Περιστεράς, συνιστά έναν εμβληματικό χώρο τόσο για την ενάλια αρχαιολογία στην Ελλάδα, όσο και παγκοσμίως, του οποίου ο εντοπισμός και η ανασκαφική έρευνα προσέδωσε σημαντικά αρχαιολογικά στοιχεία και δεδομένα για το θαλάσσιο εμπόριο και τις μετακινήσεις στην αρχαία Ελλάδα. Αποτελεί σημείο αναφοράς για την ενάλια αρχαιολογική έρευνα, ναυσιπλοΐα και κυρίως για τη μελέτη του αρχαίου εμπορίου. Άλλωστε, όπως αναφέρετε στην ερώτησή σας, το εντυπωσιακό θέαμα που προσφέρει το αρχαίο ναυάγιο της Περιστεράς και κατ' επέκταση το πρώτο "υποβρύχιο" μουσείο της χώρας, έχει αναδειχθεί διεθνώς σε πολλά αφιερώματα, ενώ έχει ήδη καθιερώσει την Ελλάδα στον «χάρτη» του παγκόσμιου καταδυτικού τουρισμού, αποσπώντας σημαντικά βραβεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων
4. Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων